

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WYCHOWANIA I EDUKACJI WŁĄCZAJĄCEJ

Warszawa, 08 września 2021 r.

DWEW-WWR.418.30.2021.EZS

Pan
Marcin Maj

Szanowny Panie,

uprzejmie informuję, że zgodnie z rozporządzeniem *w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki*¹ przedszkola, szkoły i placówki mogą organizować dla wychowanków i uczniów różnorodne formy krajoznawstwa i turystyki.

Przepisy ww. rozporządzenia określają zasady organizowania: wycieczek przedmiotowych, wycieczek krajoznawczo-turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych².

Zgodę na organizację wycieczki zawsze musi wyrazić dyrektor szkoły/placówki (§ 6 ust. 1) oraz rodzice na udział uczniów niepełnoletnich (§ 8). Dyrektor również ma obowiązek zatwierdzenia karty danej wycieczki, w tym programu wycieczki, liczby uczestników i opiekunów oraz kierownika wycieczki.

Zgodnie z § 9 ust. 1 dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły. Natomiast, w zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły. W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo-turystycznej (o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 3) kierownik i opiekunowie wycieczki są obowiązani

¹ Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej dnia 25 maja 2018 r. *w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1055 z późn. zm.)

² 1) wycieczki przedmiotowe – inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów, 2) wycieczki krajoznawczo-turystyczne o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce, 3) specjalistyczne wycieczki krajoznawczo-turystyczne, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych.

posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.

Zatem, zawsze organizatorem krajoznawstwa i turystyki, w tym wycieczki szkolnej, jest dyrektor szkoły/placówki, bez względu na fakt czy skorzysta z usługi organizacji wyjazdu, np. przez biuro podróży, czy inny podmiot.

W tym miejscu należy podkreślić, że rozporządzenie, jak sama nazwa wskazuje, obowiązuje również inne placówki, niż szkoła i przedszkole, które występują w systemie oświaty, np. młodzieżowe odrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze umożliwiające dzieciom i młodzieży realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. W przypadku organizacji wycieczki dla wychowanków tych placówek może wystąpić potrzeba znacznego zwiększenia liczby opiekunów. Dlatego obowiązek zatwierdzenia karty wycieczki, w tym wskazania liczby opiekunów, ustawodawca pozostawił do decyzji dyrektora szkoły/przedszkola/ placówki.

Nadmieniam, że dyrektora szkoły obowiązuje również rozporządzenie *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*³. Dyrektor, zgodnie z ww. rozporządzeniem, zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek (§ 2), w tym przepis ten dotyczy organizacji wycieczek i wyjść poza teren szkoły/placówki.

W związku z połączeniem w piśmie dwóch tematów dotyczących organizacji wycieczek szkolnych i organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży, uprzejmie wyjaśniam, że przepisy dotyczące liczby uczestników wypoczynku podlegających opiece jednego wychowawcy wypoczynku dzieci i młodzieży nie dotyczą organizatorów wycieczek szkolnych ponieważ wypoczynek dzieci i młodzieży, zgodnie z art. 92a–92t i art. 96a ustawy *o systemie oświaty*⁴, może być organizowany wyłącznie w czasie wolnym od zajęć szkolnych (dydaktycznych).

Natomiast wycieczka szkolna może być organizowana zgodnie z programem nauczania, wyłącznie w czasie roku szkolnego (dydaktycznego).

Z powyższego wynika, że przepisy dotyczące liczby dzieci podczas wypoczynku przebywających pod opieką jednego wychowawcy nie mogą być stosowane w przypadku liczby uczniów na wycieczce szkolnej na zasadach określonych, jak dla wypoczynku dzieci i młodzieży.

Szczegółowo wynika to z przepisów art. 92a–92t i art. 96a ustawy *o systemie oświaty* oraz rozporządzenia *w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży*: pobyt

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U z 2020 r., poz. 1166 z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. poz. 452).

dzieci i młodzieży organizowany w czasie wolnym od zajęć szkolnych stanowi wypoczynek dzieci i młodzieży, który *organizowany jest w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych, połączony ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, trwający nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej, w kraju lub za granicą, w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku.*

Jak wykazano powyżej, zarówno wycieczki szkolne, jak i wypoczynek dzieci i młodzieży, podlegają odrębnym przepisom.

Reasumując, za organizację pracy szkoły, w tym programu nauczania odpowiada dyrektor szkoły/placówki, w związku z tym ustawodawca dyrektorowi powierzył obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom, zarówno podczas zajęć organizowanych w szkole/placówce, jak również poza terenem szkoły – dotyczy to, min. liczby uczniów, liczby opiekunów dla poszczególnych klas i grup wychowawczych. Dodatkowym argumentem jest znajomość swoich uczniów/wychowanków i wiedza, jaka liczba opiekunów jest niezbędna do zapewnienia bezpieczeństwa danej grupy uczniów/wychowanków.

Z poważaniem,

Joanna Wilewska
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/